శ్రీ రమణ జ్యోతి

సంపుటి-45 సంచిక - 8 హైదరాబాదు ఆగష్టు, 2025 పేజీలు - 52 రూ. 10/- సంవత్సర చందా : రూ. 100/-

SRI RAMANA JYOTHI

Vol - 45 Issue - 8 Hyderabad August, 2025 Pages - 52 Rs. 10/- Annual Subscription Rs. 100/-

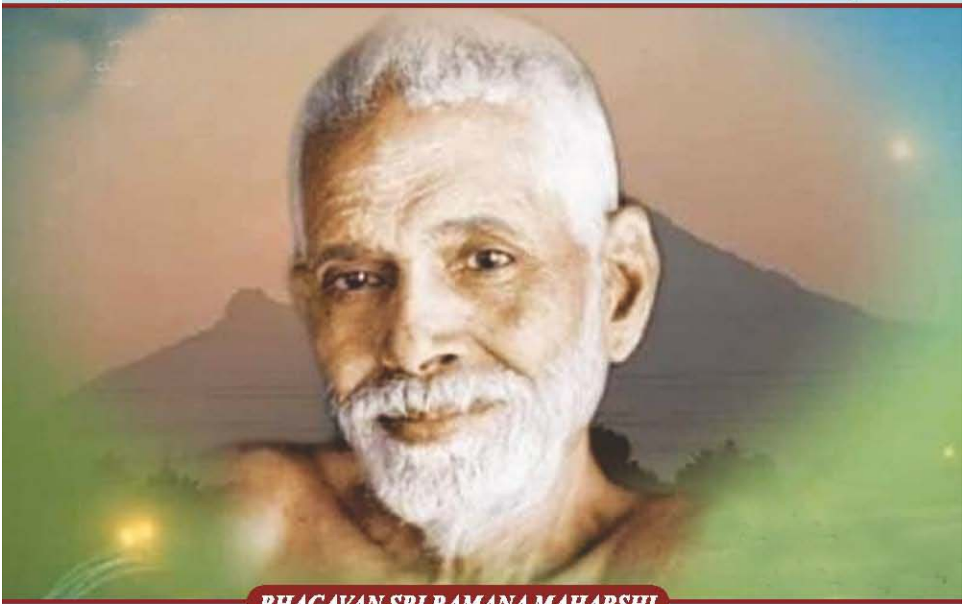

BHAGAVAN SRI RAMANA MAHARSHI

ARUNACHALA HILL (అరుణాచల గిరి)

స్మరణమా త్రముననె పరముక్తి ఫలద । కరుణామృ తజలధి యరుణాచ లమిది ॥

శ్రీ రమణ జ్యోతి	**Sri Ramana Jyothi**
ఆగస్ట్ 2025	August 2025
ఈ సంచికలో ...	IN THIS ISSUE ...

1.	**డా॥ కే.యస్. గారి 132వ ప్రవచనం**	రామదాస్ మూర్తి	3
2	**డాక్టర్ టి.ఎన్. కృష్ణస్వామి**	సరోజా ప్రసాద్	13
3.	**ఎం.వి. కృష్ణన్**	రవికృష్ణ శర్మ	18
4.	**కొంచెంగట్ చోళ నాయనారు**	ఫణిమాల	21
5.	**భగవాన్ భక్తులు - గోవులు**	రమేష్ బాబు	25
6.	**అనుస్మరణీయులు శ్రీ పిమ్మరాజు రామ సుబ్బారావు**		29
7.	Staying the Course	Dr K Subrahmanian	30
8.	Ashtavakra Gita 39	V Krithivasan	37
9.	Sri Lakshmana Swamy	Madhusudhanan S	41
10.	Nagalakshmi Ammal		44
11.	Miracles	Katya Osbourne	48
12.	Control of Mind	Ramanananda Swarnagiri	51

Events in Sri Ramana Kendram in August 2025

1. Satsang - Every Sunday - 9.00 - 10.45 a.m.
2. 20th - Punarvasu Satsang - 6.30 - 7.30 p.m.
3. 3rd Sunday - Meditation - 9.00 - 10.45 a.m.

Events in September

Bhagavan's Advent Day - 1st September. The same will be celebrated in the Kendram on the following Sunday - 7th Sept. from 9.00 a.m. - 12.00 noon

(పాఠకులు దయచేసి తమ ఫోన్ నంబరు,e- మెయిల్ అడ్రెస్, శ్రీ రమణకేంద్రం ఆఫీసుకు వెంటనే ఫోన్ చేసి తెలియజేయగలరు)

(Readers are requested to kindly intimate the Sri Ramana Kendram Office, their Phone Number and e-mail address)

© Copyrights of all the material used from Sri Ramanasramam publications in Sri Ramana Jyothi either in excerpted form, translated form or serialised form totally belong to Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai.

శ్రీ రమణజ్యోతి వ్యవస్థాపకులు: కీ॥శే॥ డా॥ కె. సుబ్రహ్మణియన్
(వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, శ్రీరమణకేంద్రం)

ఉద్ధవ గీత

డా॥ కే.యస్. గారి 132వ ప్రవచనం

అనువాదం: రామదాస్ మూర్తి

శ్రీమద్భవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు:

అనన్యాశ్చింతయంతో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే ।

తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహం ॥

(తొమ్మిదవ అధ్యాయం 22వ శ్లోకం) అని అర్జునునితో అన్నాడు. వేరే ఏ ఇతర చింతన లేకుండా నన్నే ధ్యానించే వారి యోగక్షేమాలు నేనే చూసుకుంటాను.

శ్రీమద్భగవద్గీత చెబుతున్నప్పుడు పలు బోధలు వింటూ ఉండిన అర్జునునితో నీవు ఇవన్నీ విన్న తర్వాత ఏమీ తోచక అయోమయంలో ఉండి ఉంటే ఒక విషయాన్ని మాత్రం గుర్తుంచుకో.

అనన్యాశ్చింతయంతో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే ।

తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహం ॥

ఈ విషయం గురించి మనకు ఒక ప్రశ్న ఉదయించవచ్చు. ఎల్లప్పుడు అలాగ వేరే ధ్యాస లేకుండా శ్రీకృష్ణుడిని మాత్రమే స్మరిస్తూ, మనిషి జీవనోపాధి మార్గం కూడా ఆలోచించకుండా ఉంటే, నేను నా కుటుంబం సంగతి ఎలాగ? శ్రీకృష్ణుడు మోక్షాన్ని ఇస్తానని అనలేదు. వాళ్ళ రోజువారి అవసరాలకు సంబంధించినవి

తాను భావించే విధంగా అందేటట్టు చూస్తానన్నాడు. ఇక్కడ గుర్తించ వలసినది ఏమంటే శరణాగతి చెందిన వారికి రాజభోగాలు కల్పిస్తానని మాట ఇవ్వలేదు. ఈ సందర్భంలో మనం ఋషులు, మునుల సంగతి పరిశీలిస్తే వాళ్లు పేదవారే గాని తమ బీదరికం గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించక, సంతృప్తులై ఉండేవారు. ఆ తరువాత అర్జునునికి తన ధర్మము, కర్మ మొదలైన వాటి గురించి ఇదమిత్థమైన అభిప్రాయాలు లేవన్నాడు. కర్తవ్యం తెలియలేదని కృష్ణుడు అన్నాడు. క్షత్రియుడైనందువల్ల అర్జునుని విధి, కర్తవ్యం యుద్ధం చేయడమేనని బోధించాడు. ఏ శంక లేకుండా అలాగ కానివ్వమన్నాడు. పుస్తకాలను, గ్రంథాలను పఠించినప్పటికీ మనకు అర్థం కానివి చాలా ఉంటాయి. కొంతవరకు అవి ఉపయోగపడి నప్పటికీ అనుభవం ద్వారానే అసలు విషయాలు తెలియ వస్తాయి. పుస్తకంలో ఉన్న దాని ప్రకారం నడుచుకొని మేధోపరమైన జ్ఞానాన్ని పొందడం వల్ల లాభం లేదు. ఎక్కువ చదివే కొద్దీ మనస్సు మరింత గందరగోళంలో పడుతుంది.

కేవలం శాస్త్ర పఠనం నిరుపయోగం

శృతి స్మృతి పురాణాలలోని అన్ని విషయాలను అవగాహన చేసుకున్న శ్రీ ఆదిశంకరులు సత్యాన్ని పుస్తకాలు చదివి తెలుసు కోవాలని ఎందుకు సమయం వృథా చేసుకుంటారు?. అనుభవం అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది. నేను ఎవరు అన్నది శోధించి తెలుసు కోవాలి అని అన్నారు. **“భజగోవిందం భజగోవిందం గోవిందం భజ**

మూఢమతే సంప్రాప్తే సన్నిహితే కాలే నహి నహి రక్షతి డుకృఞ్ కరణే" అని సంస్కృత వ్యాకరణ సూత్రాన్ని వల్లెవేస్తున్న వారికి చెప్పారు. సంస్కృతాన్ని నేర్చుకున్నప్పటినుండి నాకు ఎన్నో తెలుసును అన్న గర్వం ఏర్పడుతుంది. ఉపనిషత్తులు వేద శాస్త్రాలను అభ్యసించినప్పటికీ, అనుభవం సంపాదించుకొనక శాస్త్రాలలో చెప్పినది ఆచరించకపోతే, యముడు ప్రత్యక్షమైనప్పుడు అవి ఉపయోగపడవు. అందుకే గోవిందుడిని భజించమన్నారు. కేవలం శాస్త్ర జ్ఞానం వల్ల మరణ భయం పోదు. **"శబ్దజాలం మహారణ్యం, చిత్తభ్రమణ కారణం"** అన్నారు శంకరులు. ఒక హద్దును దాటాక శాస్త్ర పఠనంలో పదాలు, వాటి శబ్దాలలో మునిగితే అది శబ్దాలతో నిండిన అరణ్యంలోనికి వచ్చినట్లుంది'' అని అన్నారు.

''గ్రంథ పఠన కొంతవరకు మంచిదే. కానీ వాటిలో చెప్పినట్లు నడుచుకుంటున్నామా? శాస్త్రాలు అసలు మొదట నీవు ఎవరో తెలుసుకో అని తెలియపరుస్తున్నాయి'' అని భగవాన్ చెబుతూ వచ్చారు. ప్రతి ఒక్కరము నేను, నేను అంటూ ఉంటాము. ఇది ప్రతి భాషలోనూ ఉన్నది. జపము, పూజ లేదా ధ్యానము ద్వారా ఆ విషయాన్ని తెలుసుకోవాలి. శ్రీమద్ భాగవతంలో ఎందరో ఋషులు, మునుల గురించి చదువుతాం. వాళ్ళు అసాధారణమైన వాళ్లు. కానీ గోపికల వలె శ్రీకృష్ణుని పట్ల అంత గొప్ప నమ్మకం లేనివారే. శాస్త్రాలు చదివిన వారి కంటే గోపికలకు శ్రీకృష్ణుని గురించిన అవగాహన మరింత ఎక్కువ. ఇటువంటి అవగాహన వాళ్లకు లేకపోయింది. తమ హృదయాలలో శ్రీకృష్ణుని గురించి

అపారమైన ప్రత్యేక ప్రేమ భావం గోపికలకు ఉండేది.

ఉద్ధవుడు అనే ఒక గొప్ప ఋషి శ్రీకృష్ణునితో అతి సన్నిహితంగా మెదులుతూ ఉండేవాడు. సాధారణంగా తరచు తాను దూర ప్రాంతాలకు వెళ్లే అలవాటు ఉన్న ఉద్ధవుడు చాలా రోజులు ఎక్కడికో వెళ్లి వచ్చాడు. శ్రీకృష్ణుని కలిసిన ఉద్ధవుడు, "పాండవులు ఎలా ఉన్నారు? అందరూ కశలమే కదా?" అని అడిగాడు. శ్రీకృష్ణుడు "గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. అందులో దుర్యోధనునితో సహా కౌరవులు అందరూ చనిపోయారు" అని చెప్పాడు.

శ్రీకృష్ణునికి అతి సన్నిహితుడైన ఉద్ధవుడు సామాన్యుడు కాడు, గొప్ప శాస్త్ర జ్ఞాని. అయినా కాని కృష్ణుని మాటలు విన్న ఉద్ధవుడు కోపంతో రెచ్చిపోయాడు. "అలాగా అందరూ చనిపోయారా? నీవు చేసిన కుతంత్రం వల్లే అసలు యుద్ధం జరిగింది" అంటూ కృష్ణుడిని తప్పు పట్టాడు. కానీ కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో "నేను యుద్ధం ఆపడానికి చాలా ప్రయత్నించాను. ఆఖరుకు దుర్యోధనుని వద్దకు శాంతి దూతగా కూడా వెళ్లాను. కానీ సంధి కుదరలేదు" అన్నాడు. కానీ ఉద్ధవునికి నమ్మకం కలగలేదు. శ్రీకృష్ణుని మాట చివరకు అంగీకరించి సెలవు తీసుకున్నాడు.

కృష్ణుని వరం

కృష్ణుడు ఉద్ధవుని ఒక వరం కోరుకోమన్నాడు. ఉద్ధవుడు తనకేమీ అక్కర్లేదన్నాడు. తన తృప్తి కోసం ఏదైనా కోరుకోమనిన కృష్ణునితో తాను ఎక్కడెక్కడో తిరుగుతుంటానని, ఒక్కొక్కసారి

ఎడారుల గుండా పయనిస్తుంటానని, అలాంటి సమయంలో త్రాగడానికి నీళ్లు అవసరం పడుతుందన్నాడు. అందుకే తాను నీటిని తలుచుకున్నప్పుడల్లా నీరు లభించాలి అన్నాడు. కృష్ణుడు అలాగే జరుగుతుందని వరం ఇచ్చాడు.

అలాగే ఒకరోజు అడవిలో ప్రయాణిస్తున్న ఉద్ధవునికి దాహం వేసింది. నీరు కావాలని తలచుకున్నాడు. కృష్ణుని కోసం కాచుకున్నాడు. కాసేపట్లో ఒక మనిషి వచ్చి నీళ్లు అవసరమా అని అడిగాడు. ఆశ్చర్యపడిన ఉద్ధవుడు ఆ వ్యక్తి దగ్గర ఒక తోలు సంచిలో బోలెడు నీళ్లు ఉండటాన్ని చూశాడు. చూడడానికి అతను అపరిశుభ్రంగా, దిగువ జాతి వ్యక్తిగా ఉద్ధవునికి అనిపించింది. తనలో తాను ''ఓ ప్రభూ నన్ను పరీక్షిస్తున్నావా? నేను నీళ్లు అడిగాను కానీ తోలు సంచిలో ఒక అపరిశుభ్రమైన వ్యక్తి ద్వారా పంపిస్తావా? ఇది న్యాయం కాదు'' అనుకుంటున్నాడు. ఆ వ్యక్తి మాత్రం ''మీకు దాహంగా ఉన్నట్లుంది నీళ్లు కావాలా'' అని అడుగుతూనే ఉన్నాడు.

ఉద్ధవుడు నీళ్లు కావాలని అడగకుండా అలా నిలుచుండి పోయాడు. శ్రీకృష్ణుని తిడుతూనే ఉన్నాడు. నీళ్లు తెచ్చిన వ్యక్తి మాత్రం చిరునవ్వుతో మర్యాదగా ''దాహం వేస్తోంది కదా, నీళ్లు తీసుకో''మంటున్నాడు. ఉద్ధవుడు ఆ వ్యక్తితో అసలు మాట్లాడ లేదు. కాసేపు అలా చూస్తూ ఉంటే ఆ అసహ్యమైన వ్యక్తి శ్రీకృష్ణునిగా మారాడు. నిర్ఘాంతపోయిన ఉద్ధవుడు ''ఇదంతా నీ మాయ. ఈ వ్యక్తి రూపంలో నీవు వస్తావని అనుకోలేదు'' అన్నాడు.

కృష్ణుడు ఉద్ధవునితో ''నీ పట్ల నాకున్న అనురాగం వల్ల నీవు

చాలా గొప్ప వ్యక్తివి అనుకున్నా. ఆ ఉద్దేశంతో ఇంద్రుని వద్దకు వెళ్లి, నా స్నేహితుల్లో ఒకరు గొప్ప జ్ఞాని. అమృతం ఇస్తే నేను దానిని తీసుకువెళ్లి ఉద్ధవునికి ఇస్తాను అని అడిగాను. కానీ ఇంద్రుడు మామూలు మానవులకు అమృతాన్ని ఇవ్వను అన్నాడు. కానీ నేను మాత్రం అతను అసామాన్యుడు. నన్ను గురించే ఎప్పుడూ ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు అన్నాను.

పూర్తిగా నమ్మకం కుదరని ఇంద్రుడు ‘‘అమృతాన్ని ఎవరితోనో ఒక తోలు సంచిలో పోయించి ఇస్తాను. ఉద్ధవుడు నిజంగా గొప్పవాడు అయితే, ఎవరితో పంపారు?, అతను తక్కువ కులస్థుడు, తోలు సంచిలో నీళ్లు తెచ్చాడని తప్పు పట్టడు అన్నాడు. యథార్థానికి అందులో అమృతమే ఉంటుంది. ఈ షరతుకు లోబడి మాత్రమే నేను అమృతాన్ని పంపగలను’’ అని ఇంద్రుడు అన్నాడు. అంగీకరించి కృష్ణుడు దాన్ని తీసుకువచ్చాడు.

‘‘నా నమ్మకాన్ని నీవు వమ్ము చేశావు. పైపైన కనిపించే వాటిని పట్టించుకున్నావు. ఈ విషయం అర్థం చేసుకున్న ఇంద్రుడు సంచిలోని అమృతాన్ని తీసేసుకున్నాడు. నేను నా రూపంలో ఇప్పుడు ఇలాగ ఉన్నానన్నాడు’’ శ్రీకృష్ణుడు. ఈ కీలక బోధనాంశం ‘‘ఉద్ధవ గీత’’గా భాగవంతంలో పేరుపొందింది. జ్ఞాని హెచ్చుతగ్గులు, వర్ణము మొదలైన భేదాలను పట్టించుకోడు. ఉద్ధవుని ప్రవర్తన శ్రీకృష్ణుని నిరాశ కలిగించింది. అదే గోపికల విషయానికి వస్తే వాళ్లకు ఏ శాస్త్రాలు తెలియవు. వాళ్లు మాత్రం

ఏదో కారణం వల్ల శ్రీకృష్ణునిపై గొప్ప నమ్మకం, ప్రేమ చూపిస్తారు. ''ఆయన మా దగ్గర లేకపోతే మాకు అమితమైన దుఃఖం కలుగుతుంది'' అనేవాళ్ళు. హృదయాల నిండా కృష్ణుడే ఉండేవాడు. ఉద్ధవుని మనస్సు మొత్తం శాస్త్రజ్ఞానంతో నిండిపోయి ఉన్నప్పటికీ గోపికలలాగా హృదయం అంత పరిశుద్ధమైనది కాదు.

"తవ కథామృతం తప్త జీవనం" అంటారు. వ్యాసుడు స్వయంగా భాగవతంలోని కథలను వినడం గొప్ప విషయం అన్నారు. జీవితమనే నిత్యాగ్నిలో తపించి పోతున్నవారికి భాగవతంలోని కథలు అమృతం లాంటివి. అందుకే శంకరులు **"నహి నహి రక్షతి డుకృమ్ కరణే"** అన్నారు. భగవాన్ కూడా, ''శాస్త్ర పఠనం చేయవచ్చు. కానీ ఒక దశ వరకు తెలుసుకున్న తర్వాత దానిని ఆపు చేయాలి. చదువుకున్నది ఆచరణలో పెట్టాలి'' అనేవారు.

లడ్డు మిఠాయి రుచి ఎలా ఉంటుందని అడిగితే, అడిగి నప్పుడు దానిని మాటల్లో వర్ణించడానికి ప్రయత్నిస్తే ఎంత తెలివి గల వారికైనా అర్థం కాదు. లడ్డు రుచి తెలియాలంటే లడ్డును తినాలి. మన ఋషులు, యోగులు ఎలా భగవంతుడిని అనుభూతి చెందారో మన మనస్సు, ఆలోచనలకు అతీతమైనది. **"అవాఙ్మానస గోచరం"** మన జ్ఞానేంద్రియాలకు మించినది. కనుక పెద్దలు ''ఆ అనుభవాన్ని జపము, ధ్యానము, పూజ, నామ సంకీర్తన ద్వారానే గ్రహించగలుగుతాం'' అని చెప్పేవారు. మనము మానసిక

ప్రశాంతత కావాలనుకుంటాం. అది బాహ్యం నుంచి రాదు. మనలోపలే గ్రహించదగినది.

సోహం భావన

మన విధి, కర్తవ్యాలను శక్తిమేర నిర్వహిస్తే కూడా మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. అసలు చేయవలసినది నేను ఎవరు - సోహం అన్నది తెలుసుకోవాలి. నేను శరీరం కాదు, సోహం - ఆ ఉన్నత శక్తియే. అలా ఆచరణలో జరిగినప్పుడు జీవితంలో ఎదురయ్యే అన్ని సమస్యలను ఎదుర్కొనే శక్తి లభిస్తుంది. భగవాన్ ఈ విషయంలో మనస్సును నిలకడగా ఉంచడానికి ప్రయత్నించాలని, ప్రతిరోజు పూర్తిగా పనిమీద ధ్యాసలో ఉండకుండా కొంత సమయాన్ని సోహం భావనకై సమయాన్ని కేటాయించాలని చెప్పారు. తాపీగా ఒకచోట కూర్చుని దైవాన్ని గురించి ఆలోచించడం, పూజ లాంటి ఇతర ఆచరణలలో మునగడం లాభదాయకమని అన్నారు. అలా చేయటం వలన రోజువారి సమస్యలను ఎదర్కొనే శక్తి వస్తుంది. జయాపజయాలను గురించిన తపనలు ఏర్పడవు అని అన్నారు.

మరొక విషయం - చాలామంది తాము పూజలు చేస్తే కష్టాలు పూర్తిగా తొలగిపోతాయి అనుకుంటారు. అది సాధ్యం కాదు. పుట్టిన ప్రతి ఒక్కరికి సమస్యలు ఏర్పడతాయి. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణునికి సమస్యలు వచ్చాయి. వాటిని వారు ఎలా ఎదుర్కొన్నారో తెలుసుకోవాలి. సమస్యలు రాక మానవు. కానీ ఆ సందర్భాలను సమర్ధవంతంగా పరిష్కరించుకునే శక్తి భగవంతుడు ప్రసాదిస్తాడు. కర్మలు

ఆచరించడం మన కర్తవ్యం. వాటి ఫలితాలు మాత్రం భగవంతుని ఆధీనంలో ఉంటాయి.

కర్తు రాజ్ఞయా ప్రాప్యతే ఫలం

ఇక జీవితంలో తరచూ జరిగేది మరొకటి. ఇతరులతో పోల్చుకుని ఎదుటివారు ఎక్కువ స్థాయిలో ఉన్నారు, వారు ఎక్కువ ప్రతిష్ఠ కలిగి ఉన్నారని బాధపడటం అర్థరహితం. నీవు ఎలాగ ఉండాలి అన్నది ఉన్నత శక్తి నిర్ణయిస్తుంది. మనం మరో స్థాయిలో ఉండాల్సినది అన్న ఆలోచనల వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఎందరో పేద ప్రజలను మనం చూస్తుంటాం. వాళ్లకు సహాయం చేయాలని అనుకున్నప్పటికీ స్తోమత అడ్డు రావచ్చు. కానీ వాళ్ల కోసం చేయదగిన దానిలో కొంత మాత్రమే చేయగలిగినప్పటికీ హృదయాంతరాళంలో వాళ్లను గురించిన తపన ఉండదు. ఇవ్వదలచుకున్నది హృదయపూర్వకంగా శ్రద్ధతో ఇవ్వాలి. **శ్రద్ధయా దేయం** అన్నారు. యాచకుని కూడా అవమానంతో చూడరాదు.

ధ్యానం కాలహరణ కాదు

మన ప్రవర్తనను బట్టి మనం ఎలాంటి వారమో తెలుస్తుంది. వైద్యుడు శస్త్ర చికిత్సకు ముందు తాను ఉపయోగించే పరికరాలన్నిటిని క్రిమిరహితంగా ఉండడానికి స్టెరిలైజ్ చేస్తాడు. అది సమయాన్ని వృథా చేయడం కాదు. చికిత్స సబబుగా జరగడానికి అది అవసరం. అలాగే మనం ఉదయాన్నే నిద్ర లేస్తున్నప్పుడు వెంటనే చర్యలలోకి దిగకుండా కొంతసేపైనా ధ్యానం చేయాలి.

రోజులో మిగతా సమయం అంతా చక్కగా సాగుతుంది. ఉదయం ధ్యానం, పూజ లాంటివి అలవాటు చేసుకుంటే మనలో నుండి చెడు ఆలోచనలు తొలగిపోతాయి. సమస్యలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనగలుగుతాం. అలాగే నిద్రకు ఉపక్రమించే ముందు రాత్రి కూడా భగవధ్యానం మంచిది.

"చిదానంద రూప శివోహం శివోహం" అని శంకరులు అంటారు. "నేను స్వయంగా శివుడిని, మామూలు మనిషిని కాను," అంటారు. **"దహ్రమ్ విపాపం పరమేశ్వర భూతం యత్పుండరీకం పురమధ్య సజ్‌స్థం"** క్రమంగా భగవంతుడు బాహ్యంగా లేడు, నా హృదయ కుహరములో ఉన్నాడు అనేది అనుభూతి కావాలి. నేను, నేను అని ప్రకాశిస్తున్నాడు అనేది దర్శించాలి. **"ఏకమక్షరం హృదినిరంతరం భాసతే స్వయం లిఖ్యతే కథం"** అక్షరమైనది, నిరంతరంగా నీ హృదయంలో "అహం అహం" అని ప్రకాశిస్తూనే ఉన్నది. మరొకటి ఏదీ లేదు. అదే అద్వైతం. శ్రీమద్భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు, తనను అందరిలోను, తనలో అందరినీ దర్శించగలిగినవాడు స్థితప్రజ్ఞుడు అన్నాడు. భగవాన్ రమణ మహర్షి కూడా దానిని తెలుసుకోవడానికి ఎవరూ గొప్ప పండితుడు కానక్కరలేదు, అనుభూతి అవసరం అని అన్నారు. అది భగవంతుని కృపతోనే లభిస్తుంది. కానీ అందుకు మన ప్రయత్నము అవసరం. ఏది జరిగినప్పటికీ వాటికి అన్నిటికీ మనం కేవలం సాక్షి మాత్రంగానే ఉండాలి.

******

భగవాన్ నా జీవితంలోకి ఎలా వచ్చారు?
డాక్టర్ టి.ఎన్. కృష్ణ స్వామి

శ్రీ రమణాశ్రమ ప్రచురణ Fragrant Petals లోని వ్యాసానికి స్వేచ్ఛానువాదం

జూన్ సంచిక తరువాయి భాగం **సరోజా ప్రసాద్**

ఆ హాలులో వెలుతురు ఫోటోలు తీసుకోవడానికి చాలినంతగా లేదు. అయినా సరే, మహర్షి ఫోటోలు కొన్ని తీశాను. తర్వాత లేచి నిలబడి యాంత్రికంగా మహర్షి ముందు సాగిలపడ్డాను. హాలు నుండి బయటికి వచ్చి ఆశ్రమం వెలుపలికి వస్తుండగా కాషాయ వస్త్రాలు ధరించిన సన్న్యాసి ఒకరు మా వెనకే పరుగెత్తి వచ్చారు. ''మీరు తీసిన ఫోటోల ప్రింట్లు మాకు ఆశ్రమం చిరునామాకు పంపండి. భగవాన్ ఫోటో మంచిది ఏది లేదు మా దగ్గర'' అన్నాడు. ఆయన ఎవరో కాదు, ఆశ్రమం సర్వాధికారి శ్రీ నిరంజనానంద స్వామి. ఆ సంఘటన గురించి నేనింకేమి ఆలోచించలేదు. అది నా జీవితంలో ఎంతో ముఖ్యమైనది అవుతుందని కలలో కూడా ఊహించలేదు. మద్రాసు వచ్చాక ఫోటోలకు ప్రింట్లు వేయించి, ఆశ్రమానికి కొన్ని పంపించాను.

ఇక నా చదువుల్లో మునిగిపోయి తిరువణ్ణామలై గురించి మరిచిపోయాను. ఒకరోజు నాకు ఉత్తరం వచ్చింది - నేను తీసిన ఫోటోలు భక్తులందరికీ ఎంతో నచ్చాయని, అందుచేత మహర్షితో గ్రూప్ ఫోటో తీయడానికి ఆశ్రమానికి రావాలని, ఆ ఉత్తరంలో ఆహ్వానించారు. నా పరీక్షలు ముగిసేవరకు ఈ ఫోటో కార్యక్రమం

వాయిదా వేస్తే బాగుంటుంది కదా, అనిపించింది. కాని, ఎందుకనో, తిరువణ్ణామలై రైలు ఎక్కేశాను. ఆశ్రమంలో మహర్షి సన్నిధికి చేరగానే ఆయన చిరునవ్వుతో పలకరించారు. "వాళ్లకు గ్రూప్ ఫోటో కావాలట. అది మీరే తీయాలంటున్నారు" అన్నారు మహర్షి. ఆ ప్రశంసకు నేను పొంగిపోయాను. ఇక్కడికి రావడం మంచిదైంది అనుకున్నాను. ముఖ్యంగా మహర్షి ప్రశంసనందుకోవడం ఎంతో సంతోషం కలిగించింది. అక్కడి భక్తులందరినీ ఒక బృందంగా ఫోటోకు అనువుగా అమర్చి నా కెమెరాతో కొన్ని ఫోటోలు తీశాను. నా ఫోటోల కోసం భగవాన్ పద్మాసన భంగిమలో ఒక ప్రతిమ లాగ నిశ్చలంగా కూర్చున్నారు. ఈ ఫోటోలు వేలాది కాపీలు ఆశ్రమంలో అమ్ముడయ్యాయట.

ఇంకొక సందర్భంలో నేను హాలులోకి ప్రవేశిస్తుండగా మహర్షి ఇలా అన్నారు "ఇప్పుడే మీ గురించి అనుకుంటున్నామో లేదో, మీరే వచ్చేశారు! ఎంత కాకతాళీయమో చూడండి! మీకు వ్రాసిన జాబు పోస్టు చేయడానికి సిద్ధం చేశారు. మీరే స్వయంగా తీసుకోండి". ఆశ్రమానికి ఎప్పుడు వెళ్ళినా ఉదయం వెళ్లి సాయంకాలానికి తిరిగి రావడమే. కాని ఆ కాస్త వ్యవధిలోనే మహర్షి వెంట అనుసరిస్తూ సాధ్యమైనన్ని ఫోటోలు తీసేవాడిని. ఈ విధంగా వెంటపడి వారిని విసిగిస్తున్నానేమో అని కూడా అనిపించేది. వారు కాళ్ళు కడుక్కుంటుండగా, నడుస్తుండగా, కూర్చున్నప్పుడు, భోజన సమయంలోను ఎన్నో ఛాయా చిత్రాలు తీశాను. చిరునవ్వు చిందిస్తుండగా, నోరారా నవ్వుతుండగా, పసిబిడ్డలా మందస్మితంగా,

ధ్యానముద్రలో, సమాధిస్థితిలో... ఇలా ఎన్నో ఫోటోలు తీశాను. ఒకరోజు చిరుజల్లులు పడుతుండగా మహర్షి కొండపైకి వెళ్ళడానికి బయలుదేరడంతో తాటియాకుతో చేసిన దేశవాళి గొడుగు ఇచ్చారెవరో. ఈ ఆకు గొడుగు తలపై పెట్టుకున్న మహర్షి ఫోటో తీయగలిగాను. మామూలు గొడుగు పట్టుకున్న సందర్భంలో కూడా ఫోటో తీశాను. నేను ఫోటో తీస్తుండగా మహర్షి హాయిగా నవ్వారు!

వారితో నేను గడిపిన ఆ కొద్ది గంటలు నాకు అనిర్వచనీయమైన శాంతి, సంతృప్తి అనుభవమైనాయి. ఎంతో ఉల్లాసంగా ఇంటికి తిరిగి వచ్చాను. మహర్షి చిరపరచితులుగా, ఎంతో సన్నిహితులుగా అనిపించారు. వారి సమక్షంలో చాలా సౌఖ్యంగా ఉండేది. తండ్రి ప్రేమ, చనువు, వారి వద్ద అనుభవించాలనిపించేది. నిజానికి వారు కూడా నన్ను తండ్రిలాగే వాత్సల్యంగా చూసుకున్నారు. ఆశ్రమానికి వచ్చే అశేష భక్తులందరికీ వారి సన్నిధిలో ఇదే అనుభూతి కలగడం విశేషం. ప్రతి ఒక్కరు మహర్షి తమ పట్ల వ్యక్తిగత శ్రద్ధ చూపుతున్నట్లే భావించేవారు.

మహర్షితో నడిచి వెళ్లినపుడల్లా అక్కడ జరిగే సంభాషణలు వినడమో, వాటిలో నేను కూడా పాలుపంచుకోవడమో జరిగేది. ఒకరోజు మేము కొండపైకి వెళుతుండగా, తళతళ మెరుస్తున్న గుండ్రటిరాయి త్రోవలో కనపడింది. వారు దాన్ని చేతిలోకి తీసుకొని నాకు చూపుతూ, ''ఈ పర్వతంలో ఏదో ఒక పవిత్రమైన చోటి నుంచి ఒక రాయి కావాలని విదేశాలనుంచి ఎవరో అడిగారు. ఈ పర్వతం యావత్తు పవిత్రమేనని వారికి తెలియదు. ఇది సాక్షాత్తు

పరమ శివుడే. మనం మన శరీరాలతో తాదాత్మ్యం చెందినట్లు ఆ శివుడు ఈ పర్వతంతో తాదాత్మ్యం చెందాడు. అరుణాచలమంటే పర్వతరూపంలో ఉన్న జ్ఞానం. తన కోసం పరితపించే భక్తుల ఎడల కరుణతో వారి భౌతిక నేత్రాలకు దర్శనం ఇవ్వాలని మహేశ్వరుడు ఈ పర్వతంగా అవతరించాడు. దీని నుండే జిజ్ఞాసువులకు ఆయనే దారి చూపి సాంత్వన కలిగిస్తాడు'' అన్నారు. ఆ పలుకులు నా హృదయంలో నాటుకుపోయాయి. అరుణాచలం పవిత్రతను స్వయంగా మహర్షే చెప్పారు. అది చాలు నాకు.

ఒకవంక ''ఈ శరీరం నేను కాదు'' అని మహర్షి బోధిస్తే నేను ఇలా ఛాయాచిత్రాలను పట్టుకు ప్రాకులాడడం హాస్యాస్పదంగా అనిపిస్తుండేది. నీడల వెంట పరుగెత్తడమే కాక, వాటిని నిశ్చల చిత్రాలుగా ముద్రించి, జాగ్రత్త చేయడం వెఱ్ఱితనమేనా? నేను మహర్షిని దర్శించి వారితో గడిపినంతకాలమూ వారి ఉపదేశంలోని సారాంశం నాకు అంత ముఖ్యంగా తోచలేదు. వ్యక్తిగా వారి పట్ల నాకేదో ఆకర్షణ మాత్రం కలిగింది. వారి ఫోటోలు తీయడమంటే నాకు ఎనలేని ఆనందం. వారి బోధల కన్నా వారంటేనే నాకు ఇష్టం. వారు ఏ చిన్న పని చేసినా, చిన్న సంజ్ఞ చేసినా నాకది ఎంతో గొప్పదిగా, దివ్యంగా కనపడేది. వారు ఏమి చేస్తున్నా సరే, వారిని అలా చూస్తూ ఉండడమే ఎంతో తృప్తిగా ఉండేది. పసిబిడ్డ తల్లి చెంత చేరినంత ఆకర్షణ నాకు ఆయనపట్ల...

భగవాన్ మహానిర్వాణం నాకు ఆశనిపాతమైంది. ఆ మహాజ్ఞాని ఉపదేశామృతాన్ని గ్రోలే అవకాశం కోల్పోయాను. ఆధ్యాత్మిక

సాధనంటూ నేను చేసిందేమీ లేదు. వారి పవిత్ర సన్నిధిలో వారి ఉపదేశాలు విని, అర్థం చేసుకొని, ఆచరించే ప్రయత్నం చేయడానికి బదులు ఫోటోలు తీస్తూ ఆ అమూల్య అవకాశాన్ని వృథా చేసుకున్నానా? లేదేమో... నాకు మహర్షి అనుగ్రహం లభించింది. అది నాకు నమ్మకంగా తెలుసు. వారు ఇక్కడే ఉన్నారు. మనమే వారి ఉనికిని తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేయాలి. తాను ఎక్కడికి వెళ్ళడం లేదని స్వయంగా వారే అభయం ఇచ్చారు కదా, మనల్ని ఎలా విడిచివెళ్లగలరు?.

ఇక అటు తర్వాత, భారమైన హృదయంతో మహర్షి బోధలను అధ్యయనం చేయనారంభించాను. వాటిలో నాకొక దివ్య ప్రకాశం కనపడసాగింది. కొన్ని చదువుతుంటే చలించిపోయాను. వారి సమక్షంలో కూర్చుని వింటున్నట్టే ఉన్నది. నెమ్మదిగా గుండె దిటువు చేసుకున్నాను. చదివే కొద్ది మహర్షి మరింత సన్నిహితులైనట్టు తోచింది. వారి ఉపదేశాలలో ప్రాణశక్తి తొణికిసలాడుతుంది. వాటిని అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నంలో వాటిలో లీనమైపోయాను.

******

భగవాన్ జీవితంతో అనుసంధానమైన కొన్ని సంఘటనలు

ఎం.వి. కృష్ణన్

శ్రీ రమణాశ్రమ ప్రచురణ Surpassing Love and Grace **లోని వ్యాసానికి స్వేచ్ఛానువాదం**

అనువాదకులు: రవికృష్ణ శర్మ

ఆగష్టు 29, 1896న వెంకటరామన్ (తరువాత భగవాన్) మదురైను వీడి తిరువణ్ణామలైకు బయలుదేరిన రోజు. ఒక వారం తరువాత మునగాల ఎస్. వెంకటరామయ్య, తరువాతి కాలంలో రమణానంద సరస్వతిగా పేరుగాంచిన వారు, మదురై నుండి షోలవందన్‌లో ఉన్న తన ఇంటికి వెళ్లి తన తల్లితో, మదురైలో తను చదువుకుంటున్న స్కూలు ప్రక్కన ఉన్న స్కూల్ నుండి ఒక బ్రాహ్మణ బాలుడు ఇంటిని వదిలి పారిపోయాడని చెప్పాడు. ఆ సమయంలో పారిపోయిన ఆ బాలుడినే తాను తరువాతి కాలంలో అంటే 1918లో స్కందాశ్రమంలో కలవబోతున్నానని, ఆ బాలునికే అనుయాయుడనవుతానని కొంచెము కూడా ఊహించక పోయి ఉండవచ్చు. 1933 నుండి 1950 వరకు శ్రీ భగవాన్‌తో అతి సన్నిహితంగా మెలగి 'శ్రీరమణ మహర్షితో సంభాషణలు' అనే సాధికారకమైన గ్రంథానికి గ్రంథకర్త అయినారు.

మునగాల ఎస్. వెంకటరామయ్య పుత్రులయిన ఎం.వి. రామనాథన్ మరియు ఎం.వి. కృష్ణన్ తమ తల్లితండ్రులతో కలసి 1930వ సంవత్సరం వేసవి కాలంలో ఆశ్రమానికి వచ్చారు. వాళ్ళ

వయస్సు అప్పుడు 13 సంవత్సరాలు మరియు 10 సంవత్సరములు. ఒక రోజున పాత భోజనాల గది (ఇప్పుడక్కడ భగవాన్ సమాధి ఉన్నది) వద్ద నిలుచున్న సమయంలో పెద్దవాడైన రాము, గత కొన్ని రోజుల నుండి తాము ఉల్లిగడ్డతో చేసిన సాంబారును రుచి చూడలేదని మాటవరుసకు అన్నాడు. అదే క్షణంలో శ్రీ భగవాన్ వంటశాల నుండి తిరిగి వస్తూ ఆ బాలురు ఉన్న ప్రదేశం నుండి వెళుతున్నారు. భగవాన్ చిరునవ్వు నవ్వి రామూని ఇలా అడిగారు - "అయితే మీకు వేంగాయ (ఉల్లిగడ్డ) సాంబారు కావాలన్నమాట". అలా అడగడంతో వాళ్ళిద్దరూ సిగ్గుపడి మౌనం వహించారు. మరుసటి దినం ఉదయం అందరితో పాటు ఆ పిల్లలిద్దరికీ వేంగాయ సాంబారు వడ్డించడం జరిగింది. అందరూ వాళ్లకు వడ్డించినది ఉల్లిగడ్డ సాంబారే అనుకున్నారు. ఆ రోజుననే కొంత సమయం తరువాత శ్రీ భగవాన్ ఉల్లిగడ్డ సాంబారు రుచి ఎలా ఉన్నదని రామూని అడిగారు. దానికి రాము "చాలా బాగున్నది" అన్నాడు.

అయితే తాను తిన్నది ఉల్లిగడ్డ సాంబారు కాదని వెల్లుల్లితో చేసిన సాంబారు అనే సత్యాన్ని కొన్ని రోజుల తరువాత తన తల్లి ద్వారా విని ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ సమయంలో ఆశ్రమంలో ఉల్లిగడ్డలు లేవని అయినా, శ్రీ భగవాన్ ఆ పిల్లల కోరికను తీర్చాలని అనుకున్నారు. తమ పాకశాస్త్ర నైపుణ్యముతో భగవాన్ వెల్లుల్లి సాంబారును ఉల్లిగడ్డ సాంబారులా వాసన, రుచి వచ్చే విధంగా చేశారు.

మునగాల వి. కృష్ణన్ 1940వ సంవత్సరం డిసెంబర్‌లో ఉద్యోగం కోసమని ఢిల్లీ వెళ్లాడు. 1941 ఫిబ్రవరి చివరి వరకు ఉద్యోగం దొరకలేదు. దానితో తన తండ్రి శ్రీ వెంకటరామయ్యకు ఉత్తరం వ్రాస్తూ తనకు ఉద్యోగం దొరకకపోవడం వలన తిరిగి దక్షిణ భారతానికి వస్తున్నాను అని అందులో తెలియజేశారు. ఆ ఉత్తరాన్ని శ్రీ భగవాన్‌కు చూపినప్పుడు అది చదివి భగవాన్ వెంకట రామయ్య గారితో అతనిని "ఢిల్లీలోనే ఉండమనండి" అని అన్నారు. మార్చి నెలలో అతనికి ఉద్యోగం దొరికింది. అప్పటి నుండి వి. కృష్ణన్ జీవితంలో చక్కగా రాణించారు.

******

పరమేశ్వరునియందు నాయనార్ల భక్తి
కొంచెంగట్ చోళ నాయనారు

ఫణిమాల

కావేరీ నదికి 'పొణ్ణి' అనే పేరు కూడా కలదు. తిరువానైక్కైవళ్ అనే ఊరిలో పొణ్ణి నది తీరంలో చంద్ర తీర్థం వద్ద కొంచెంగట్ చోళుడు అనే నాయనారు జంబుకేశ్వరాలయాన్ని నిర్మించారు. ఈ దేవాలయానికి 'తిరువానైక్కోవిల్' అనే పేరు కూడా కలదు. ఇచ్చటనే శ్రీరంగనాథ స్వామి వారి దేవాలయం కూడా ఉండడం విశేషం. ఈ నాయనారుకు 'కొంచెంగన్నన్' అంటే ఎర్రటి కళ్ళు కలవాడు అనేటటువంటి నామం సార్థక నామధేయమైనది. ఈ నాయనారు పూర్వ జన్మ వృత్తాంతము ఈ జంబుకేశ్వర దేవాలయంతో ముడిపడి ఉన్న కారణంగా ఆ పూర్వ జన్మ వృత్తాంతం ఏమిటో తెలుసుకుందాం.

పూర్వం ఈ చంద్ర తీర్థం వద్ద జంబు వృక్షాలతో కూడిన ఒక అందమైన తోట ఉండేది. నేరేడు చెట్టికి జంబు వృక్షము అని కూడా పేరు. ఆ తోటలో ఒక జంబు వృక్షం కింద ఒక శివలింగం ఉండేది. ఈశ్వర భక్తికి సకల జీవరాసులు అర్హులే అనేటటువంటి సత్యాన్ని రుజువు చేసే వృత్తాంతమే మనం ఇప్పుడు తెలుసుకో బోతున్నాం. ఒక తెల్లటి ఏనుగు రోజూ అక్కడికి వచ్చి శివలింగం ముందు సాష్టాంగ నమస్కారం చేసి ఎంతో భక్తిగా ఆ శివలింగాన్ని ఆరాధించేది. అదే తోటలో పరమేశ్వర భక్తికి అంకితమైన జీవాన్ని

కొనసాగిస్తున్న ఒక సాలీడు, ఎండిన ఆకులు ఈశ్వరునిపై పడటం గమనించి, దీనిని నివారించడానికి ప్రతిరోజు శివలింగం పైన ఒక వల నేసేది.

మరుసటి రోజు ఏనుగు పూజకు వచ్చినప్పుడు, ఆ వలను గమనించి, ఎవరో ఆ ప్రదేశాన్ని కలుషితం చేశారని భావించి, వలను చీల్చి, పూజ చేసి అక్కడి నుండి నిష్క్రమించేది. మరుసటిరోజు సాలీడు అక్కడికి వచ్చి, తన వల నాశనమైందని బాధపడి, మరొక వల నేసి వెళ్లిపోయేది. ఆ తర్వాత రోజు, ఏనుగు వల లాగుతుండగా, అక్కడ ఉన్న సాలీడు దానిని కుట్టింది: విషం కారణంగా ఏనుగు అక్కడికక్కడే మరణించింది. సాలీడు కూడా ఏనుగు తొండంలో చిక్కుకుని చనిపోయింది.

అపార కారుణ్యమూర్తి అయిన పరమేశ్వరుడు అక్కడ ప్రత్యక్షమై ఏనుగుకు మోక్షాన్ని అనుగ్రహించాడు. సాలీడు చోళ రాజు సుబదేవుని కుమారుడిగా జన్మించింది. అతను మరియు అతని భార్య చిదంబరం వెళ్లి, నటరాజ స్వామిని కొడుకు కోసం ఎంతో ఆత్రంగా ప్రార్థించారు. పరమేశ్వరుడు వారి కోరికను తీర్చాడు. సుబదేవుని భార్య కమలవతి బిడ్డకు జన్మనిచ్చింది. ప్రసవ దినం ఆసన్నం కాగా కొన్ని నిమిషాల తరువాత బిడ్డ జన్మించగలిగితే, అది మూడు లోకాలను పాలించగలదని జ్యోతిష్కులు ప్రవచించారు! రాణి తనను తలక్రిందులుగా గది పైకప్పుకు కట్టి, నడుము చుట్టూ గట్టి కట్టు కట్టాలని కోరింది. శుభ సమయం

రాగానే, ఆమెను విడుదల చెయ్యగా మగశిశువు జన్మించాడు. ఇది సాలీడు పునర్జన్మ! ఆ బిడ్డ తన తల్లి గర్భంలో కొంచెం ఎక్కువ సేపు ఉండటంతో ఎర్రటి కళ్ళు కలిగి ఉన్నాడు. తల్లి అతని కళ్ళలోకి చూస్తూ "కొచేకన్ననో" (ఎర్రటి కళ్ళు ఉన్న బిడ్డ) అని సంబోధించి మరణించింది. అందుకే, అతనికి కొంచెంగట్ చోళన్ అని పేరు పెట్టారు. అతను సరైన వయస్సుకు చేరుకున్నప్పుడు, సుబదేవుడు కుమారుడికి రాజుగా పట్టాభిషేకం చేసి, తాను వానప్రస్థాశ్రమం స్వీకరించాడు.

అపార శివ భక్తి గల ఈ నాయనారు సుమారు 70 శివాలయాలను, చోళ దేశంలో నిర్మించారు. వాటన్నింటిలో ఆపోలింగంగా ప్రసిద్ధికెక్కిన జంబుకేశ్వర దేవాలయం ఎంతో ప్రఖ్యాతి గాంచింది. ఈ దేవాలయము రెండు వేల సంవత్సరాల పురాతన దేవాలయం. ఆ జంబు వృక్షం కింద ఉన్న శివలింగం చుట్టూ ఈ అందమైన ఆలయాన్ని 5 పెద్ద ప్రాకారాలతో, ఏడు రాజగోపురాలతో నిర్మించాడు కొంచెంగట్ చోళుడు. ఈ దేవాలయంలో పరమేశ్వరుడు పశ్చిమాభిముఖంగా ఉన్నాడు. ఇచ్చట పార్వతీదేవిని 'అఖిలాండేశ్వరి' అనే పేరుతో భక్తులు పూజిస్తారు. ఈ ఆలయాన్ని నీటిమూలకంగా పరిగణిస్తారు. ఇది పంచభూత స్థలాలలో ఒకటి అని భావిస్తారు.

కొంచెంగట్ చోళ నాయనారు నిర్మించిన ఈ జంబుకేశ్వర దేవాలయాన్ని సుందరర్, అప్పర్, జ్ఞాన సంబంధర్, మాణిక వాచకర్

వంటి నాయనార్లు మరియు అగస్త్యుడు, గౌతముడు, పరాశరుడు, ఆదిశంకరులు మొదలైన భక్తవరేణ్యులు సందర్శించుకున్నారు. బ్రహ్మతీర్థం, ఇంద్ర తీర్థం, జంబూ తీర్థం, తెప్పోత్సవం జరిగే రామ తీర్థం, శ్రీమత్ తీర్థం, అగ్ని తీర్థం, అగస్త్య తీర్థం, సోమ తీర్థం, సూర్య తీర్థం వంటి గొప్ప తీర్థ జలాలు ప్రవహించే అరుదైన పుణ్యక్షేత్రం తిరువానైక్కావళ్.

పంచభూత లింగ స్థలక్షేత్రాలలో ఒకటైన ఈ క్షేత్రంలో జంబుకేశ్వరాలయం నిర్మించిన కొంచెంగట్ చోళుడు నాయనార్లకే వన్నె తెచ్చిపెట్టే భక్తిని ప్రదర్శించాడు. అంతేకాక, చిదంబరంలో మూడు వేల మంది బ్రాహ్మణులకు ఉపయోగపడేలా అనేక మందిరాలు మరియు భవనాలను నిర్మించాడు.

******

అధ్యాయము - 4

భగవాన్ భక్తులు - గోవులు

శ్రీ రమణాశ్రమ ప్రచురణ Bhagavan Ramana The Friend of all **లోని 4వ అధ్యాయానికి స్వేచ్ఛానువాదం**

(గత సంచిక తరువాయి) రమేష్ బాబు

శ్రీ జి.వి. సుబ్బరామయ్య

సుబ్బరామయ్యరు మాటలలో చెప్పాలంటే ఆవుకు ఇది ఒక అపూర్వమైన గౌరవము: అమ్మ మరణించినప్పుడు కూడా భగవాన్ ఇలా కవిత వ్రాయలేదు. సర్వాధికారి ఆ పద్యాన్ని ఒక నల్లరాతి మీద చెక్కించి, దానిని గోలక్ష్మి సమాధి మీద శిలాఫలకంగా ఏర్పాటు చేయమని చెప్పారు. లక్ష్మిని భూస్థాపితం చేసిన చోటు ఒక పుణ్యమైన సమాధిని నిర్మించ మని, సమాధిమీద గోలక్ష్మి విగ్రహం నిలబెట్టాలని చెప్పారు.

దేవరాజు మొదలియార్ ఆశ్రమం సందర్శించి సమాధి మీద శిలాఫలకాన్ని చదివి “భగవాన్, మీరు విముక్తి అన్నారు, మనం మామూలుగా మరణించిన వారు సమాధి చెందారు, విముక్తి పొందారు అని అంటాం కదా ఆ అర్థంలోనే వాడారా? లేక విముక్తి అంటే నిజమైన మోక్షాన్ని పొందారు అనే అర్థంలోనే వాడారా? అని అడిగారు. భగవాన్ నిజమైన మోక్షము అనే అర్థంలోనే వాడబడింది అన్నారు. భగవాన్ తరచు గోశాలకు వెళ్ళి అక్కడ ఉన్న ఆవుల గురించి విచారించేవారు. భగవాన్‌కు అక్కడున్న ఆవుల్లో గోలక్ష్మి సంతానం స్పష్టంగా తెలుసు. ఆ సంతానంలోని

ఏ ఒక్క దూడ కూడా గోలక్ష్మిలాగా పరుగు పరుగున భగవాన్ దగ్గరకు రాలేదు.

సూరి నాగమ్మ భగవాన్‌తో గోశాలకు వెళ్ళినప్పుడు భగవాన్, ఆమె మోక్షమార్గంలో పురోగమించడానికి పూర్వజన్మలో చేసిన పుణ్య కార్యాలు, తీవ్రమైన సాధన గోలక్ష్మిని మీ సన్నిధికి చేర్చాయి. మోక్ష సాధనే ఆమె తిరుగులేని లక్ష్యం కదా! అని అన్నది. అది నిజమే! పూర్వ జన్మలో ఆమె చేసిన పుణ్యకార్యాలు, సాధనతో చేసిన కృషి, మోక్షం కోసం ఆమె పడ్డ ఆరాటం, గోలక్ష్మిగా ఆమెను మన ముందుకు తీసుకువచ్చాయి. ఆమె చేసిన పుణ్యకార్యాల ఫలితంగా మాత్రమే గురుశిష్యులు ఒక్కటయ్యారు. అది యాదృచ్ఛికంగా జరిగింది కాదు. దైవాజ్ఞ. ప్రతి శుక్రవారం లక్ష్మి సమాధి మీద పూజ జరిగేది. లక్ష్మి సమాధి పొందిన రోజు మట్టు పొంగల్ పర్వదినాన ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించేవారు.

నల్ల ఆవు

సూరినాగమ్మ గారి లేఖలలో ఒక నల్ల ఆవు పవిత్రమైన దయార్ద్రమైన శ్రీరమణుల వారి కంటి చూపు కోసం చివరి శ్వాస దాకా వేచి చూసిన సంఘటన:

గోశాలలో గత మూడు రోజుల నుండి ఒక నల్ల ఆవు అనారోగ్యంతో అవస్థపడుతున్నది. దూడల కోసం నిర్మించిన షెడ్డు దగ్గరలో ఉన్న చెట్టుకు ఆమెను కట్టి ఉంచారు. భగవాన్ ఆ మార్గంలో రాలేదు కాబట్టి మూడు రోజుల నుండి ఆమెకు భగవాన్ దర్శనం దొరకలేదు. క్రిందటి రోజున ఆమె భయంకరమైన మరణవేదన అనుభవించింది. ఈ రోజు ఉదయం నుండి భీకరమైన బాధ పడుతున్నా అలాగే కొట్టుకుంటుంది.

భగవాన్ మామూలుగా (4.45) సాయంత్రం తన మంచం నుండి లేచి గోశాల వెనకకు వచ్చారు. ఆయన తిరిగి వెళ్ళే వేళ నల్ల ఆవు కట్టి ఉన్న చెట్టు దగ్గరకు వచ్చి, ఆగి ఆ నల్ల ఆవు పడుతున్న మరణవేదనను కొంతసేపు చూశారు. భగవాన్ దయకు ప్రతిరూపము. సహజంగా ఆయన హృదయం జాలిగా ద్రవీభవించింది. ఆ ఆవును బంధవిముక్తురాలిని చేయాలని ఒక చల్లని చూపు చూశారు. ఆ తరువాత యథావిధిగా తన మంచం మీదకు వెళ్ళి కూర్చున్నారు. దయాపూర్ణమైన భగవాన్ దృష్టి ప్రసరించగానే ఆ నల్ల ఆవులోని జీవికి ఐదు నిముషాలలో ఈ బాధల నుండి విముక్తి లభించింది. ఏ జీవికైనా మరణానికి ముందు దైవచింతన కలిగితే ఆ జీవి ఈ సంసార బంధనాల నుండి విముక్తి పొందుతుంది. ఆ నల్ల ఆవు అదృష్టం ఏమని వర్ణించగలం. పవిత్రమైన దయా పూర్ణమైన ఆయన చల్లని చూపు సోకి నల్ల ఆవు జన్మ సంసార బంధనాల నుండి విముక్తి పొందింది. ఎన్నో జంతువులు రోజుల తరబడి బాధపడుతున్నవి. ఒక్కసారి భగవాన్ కంటిచూపు సోకితే దానికి ఇక బాధపడవలసిన అవసరం లేదు. కొన్ని జంతువుల విషయంలో యాదృచ్ఛికంగా చూడడం జరిగేది. వాటికి కూడా భగవాన్ చూపు సోకిన తరువాత, వెంటనే ప్రశాంతంగా అవి జీవన్ముక్తి పొందేవి. భక్తులందరికీ నల్ల ఆవు చావు ఓ నిదర్శనం. భగవాన్ చేతుల మీదుగా జంతువులు మోక్షం పొందిన సంఘటనలెన్నో ఉన్నాయి. గోలక్ష్మి, వల్లి జింక, జాకీ కుక్క, ఆశీస్సులు పొందిన కాకి వంటివి మాత్రమే మనకి తెలుసు. మిగిలినవి గ్రంథస్థం కాకపోవడం వలన ప్రపంచానికి తెలియదు.

దూడ - ఒక భక్తుడు

ఒక భక్తుడు భగవాన్ నిర్వాణానంతరం ఒక దూడకు భగవాన్ పట్ల గల భక్తిని వర్ణించే ఘటన.

ఆశ్రమంలో ఒక దూడ శ్రీరమణ నగర్లో ఉన్న భగవాన్ భక్తుల ఇండ్లను సందర్శించేది. భక్తులు ఆమెను ఎంతో ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించి పళ్ళు ఫలహారాలు పెట్టేవారు. ఒకరోజు నేను శ్రీరమణాశ్రమంలో ఉండగా ఒక స్నేహితుడు వచ్చి ఆశ్రమం దూడ మాయింటి ఆవరణలో నిలబడి ఉందని చెప్పాడు. వెంటనే ఆనందంగా నేను దూడకు పళ్ళు ఫలహారాలు ఇవ్వాలని ఇంటికి వేగంగా వెళ్ళాను. దూడ మాయింటి ఆవరణలో కనిపించలేదు. ఇంటి లోపలికి వెళ్ళిందేమోనని, ఇంటి లోపలికి వెళ్ళి చూస్తే అక్కడ కనబడలేదు. నేను మా పడక గదిలోకి ప్రవేశించాను. దూడ భగవాన్ చిత్రపటము ముందు నిలబడి పూర్తిగా ఆయన దృష్టిలో లీనమై ఉన్నది. దూడ కన్నులు ప్రేమ, భక్తి నిండి భగవాన్ వైపే కేంద్రీకరింపబడి ఉన్నాయి. ఆ దూడ తన నుదురు భగవాన్ చిత్రపటానికి తాకించి ఉన్నది. అది ఆ క్షణంలో భగవాన్లో మానసికంగా లీనమై పోయినట్లుగా ఉన్నది. నేను గదిలోకి ప్రవేశించిన విషయము కూడా గమనించలేదు. తన పరిసరాలను అది మరిచిపోయింది. ఆ దూడ ప్రేమ, భక్తి చూచి నేను మంత్రముగ్ధుడనయ్యాను. ఒక దూడకు భగవాన్ పట్ల ఉన్న భక్తి సాంద్రత నాకు లేనందుకు నేను ఎంతో సిగ్గుపడ్డాను. పడక గది నుండి హాలులోకి దూడ వచ్చే దాకా వేచి ఉన్నాను. అది హాలు నుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత పళ్ళు ఫలహారాలు అందించాను. ఆ దూడ శరీరంలో, భగవాన్ భక్తుడైన ఏ మహనీయుని ఆత్మ, అందులో అద్దెకుందో ఎవరికి తెలుసు.

అనుస్మరణీయులు
శ్రీ పిమ్మరాజు రామ సుబ్బారావు

(గత సంచిక తరువాయి)

"అమ్మా! నీవు ఇవాళ నీ పుట్టింటికి వచ్చావు అని అనుకో" అని చెప్పి, ఖాళీగా నున్న కిటికీ బయట నుండి చీరను తీసి రాధమ్మ గారికి ఇచ్చారట. అలా భగవంతుడు నన్ను ఆదుకోవాలి అని ప్రార్థించిన సుబ్బారావు గారి జీవితంలోకి బాబాగారు రావటంతో ఇక అప్పటి నుండి సుబ్బారావు గారు ఏ పని చేసినా 'బాబా నీ దయ' అని అంటూ ఉండేవారు. వారు బాబాగారితో చివరిగా ఇలా అన్నారట. 'బాబా, మమ్మల్ని మీరు వదలవద్దు' అని అంటే బాబాగారు 'మీరు నన్ను వదిలినా నేను మిమ్మల్ని వదలను' అని అన్నారట.

తరువాతి కాలంలో సుబ్బారావు గారు బాబాగారిని దర్శించుకోవటానికి పుట్టపర్తి వెళ్ళినా దూరం నుండే దర్శించుకొనే వారు తప్ప మళ్ళీ దగ్గరికి వెళ్లి కలవాలని ఆశించలేదు. ఎందుకు బాబాగారిని కలవాలని అనుకోలేదు? అని వారి పిల్లలు వారిని అడిగితే - 'బాబాగారు ఇవ్వవలసినదంతా ఇచ్చివేశారు కాబట్టి మళ్ళీ మళ్ళీ కలవాలని కానీ, మాట్లాడాలని కానీ అనిపించటం లేదు' అని అనేవారట. అంటే వారికి ఒక్క దర్శనంలోనే సంపూర్ణ సంతృప్తి కలిగింది. అప్పటి నుండి నెలకో, రెండు నెలలకో ఒకసారి పుట్టపర్తికో లేదా శిరిడికో వెళ్ళేవారు. (సశేషం)

Staying the Course

Dr K Subrahmanian

There is no way in which we can completely understand Bhagavan and God; whatever we may say about them is true, and yet, not completely true. My idea of Bhagavan is the result of my unique experiences, my *sadhana* and my reading. The only person who can completely understand Bhagavan is Bhagavan himself; and once we become Bhagavan or God, there is no need to explain anything. The need to explain something to someone happens only when there is the feeling of separateness. When I am you, and you are me, there is no need to explain anything. When you understand me reasonably well, you don't need to talk to me for a very long time. When two individuals understand each other, there is no need for them to talk; they can choose to remain silent. Even when they do have a conversation, it needn't be a lengthy one – a little smile or a gesture is sufficient to get across the message. So, all our attempts at trying to understand Bhagavan, God or *jnanis* is an attempt to understand ourselves a little better. When I try to understand Bhagavan, I think of him; when I think of him, I think of him through his grace. When there is grace, there is a little better understanding of myself.

Where there is perfect understanding, there is perfect silence. A person can communicate through silence, and this silence is no ordinary silence; it is the silence of the mind. Bhagavan, who was Dakshinamurthy himself,

communicated a peace that cannot be described through his silence. It was a peace that was the result of a total absence of body consciousness, and a total lack of individuality. So, by the grace of Bhagavan, we must aim for the highest, without thinking if it is possible for us to achieve. We go to a number of places and do a variety of things in order to get peace; there will come a time, however, when we will be unable to go to as many places as we would like to. Going on a pilgrimage and attending *satsangs* may become impossible as we continue to age. At such times, we must remember how extraordinarily simple Bhagavan has made things for us. He has made it clear that there is no need for any of these things; the most important thing is to understand yourself. When this is achieved, there is nothing else to understand. We are all interested in reason; we should all, therefore, be interested in the ultimate question – the reason why we were born and who we are. These are questions to which people will not be able to give a satisfactory answer. Bhagavan says that if we are able to answer the question 'Who am I?', there is nothing else to realise.

Most of us feel that finding out who we are is the most difficult thing to do, but it is the easiest. We have to have faith that with Bhagavan's grace we will be able to figure out the answer. In fact, Bhagavan himself has made an extraordinary statement that our very quest to find an answer is the result of his grace; it is because of his grace that we set out on this quest. The moment we realise that our quest is the result of his grace, we don't have to worry

about anything because Bhagavan will ensure that we stay the course. Although we may get distracted by a number of things along the way, we must remember that Bhagavan said we should not lose sight of our objective. Whenever the distractions make us go outside of ourselves, we should think of them as a hindrance, and we must return to the main question, ‘Who am I?’. Bhagavan asks us to aim for the highest, for he is prepared to give us the highest. For this, we must do *sadhana*, and as we do *sadhana*, we must be convinced both intellectually and emotionally that it is Bhagavan who is making us do the *sadhana*. In other words, our *sadhana* is the result of his grace. Once he has made us do *sadhana,* it is his responsibility to do what he wants with it. If, during the course of the *sadhana*, the mind is disturbed, we must accept it as part of *sadhana*. Bhagavan says there is nothing to worry about since he is responsible for our *sadhana* and he wants us to aim at the highest and find out who we are. If we have faith, and put all the burden on him, he will take us to the goal within.

Whenever we feel that we are straying from our main objective, we must recall some of the stories that Bhagavan narrated to help us keep on track. One of his favourite stories was that of Namdev, the great saint from Maharashtra. Namdev was very close to Lord Vithoba; in fact, he used to visit the temple every day and converse with him. Once, Namdev visited a group of *sadhus;* in this gathering, Jnanadev was also present. Jnanadev asked Gora Kumbhar, a saint, and a potter by profession, to test the people gathered there like he would his pots, and determine

which of them was a well-baked pot. Gora took a stick and tapped the head of each of the *sadhus* to find out who was properly baked in *bhakti*. When Gora Kumbhar stood before Namdev with his stick, Namdev became furious. He said, "How dare you try to find out if I am properly baked or not! I am Namdev! I talk to Lord Vithoba every day. I will not allow you to touch my head." Immediately, Gora Kumbhar said, "This is an unbaked pot." Namdev lost his temper, left the place and went directly to the temple to talk to Vithoba. He said, "I am your devotee. I come here and talk to you every day, yet, I was humiliated by Jnanadev today. How can you allow such things to happen to a sincere devotee?" Vithoba said, *yad bhavo tad bhavatee*. "You want to talk to me, therefore, I talk to you. You want me to do a particular thing, so, I do it. I act according to your desire." Then Namdev asked him, "Who are you? I would really like to know who you are." Vithoba said, "I can't tell you who I am, for it is not for me to tell you who I am. You must find that out from a devotee of mine who lives in a dilapidated *mandap*. Go to him, and ask him."

When Namdev reached the *mandap*, he saw an old man lying down with one of his feet on a Shivalinga. Namdev was shocked to see this. He was further taken aback when the old man asked him, "Has Vithoba sent you?" Even though Namdev was pained at the behaviour of the old man, he wondered if he had some kind of power because he knew who had sent him there. Namdev asked the old man, "Don't you think what you are doing is *aparadha*?

You shouldn't have your foot on the Shivalinga!" The old man replied, "Really? I didn't realise that! For you see, I am weak and old, and I cannot see. Please take my foot and place it elsewhere." Namdev found that every time he tried to place the old man's foot on the ground, a Shivalinga popped up in that place. No matter where he placed the old man's foot, it still continued to be on the Shivalinga. The old man said, "You are talking about above and below and everything else. There is no place where He is not."

Namdev realised that this was no ordinary man, and after seeking his blessings, he returned home. After this experience, he stopped going to the temple to see Vithoba. One day, the Lord asked him, "Namdev, you used to come to the temple every day and talk to me. Now, you are ignoring me completely. What has happened?" Namdev replied, "Where is the need for me to come to you? You have given me this extraordinary experience where I have come to understand that there is no you and no me. You are where I am! Therefore, there is no need for me to go to the temple to see you!"

After meeting the old man, Namdev realised that all are one. When we do *sadhana*, we may have some experiences; some of them may be pleasant, and as a result, they may lead us astray. On those occasions, we must remember what Bhagavan said, and not be distracted; we must stay the course. When we sometimes have a dream of the Lord, we get excited. Bhagavan used to say that we should remain excited only for a short period of time.

The dream that we had is not a permanent thing. Bhagavan would say that the visions we have, and the things we hear, are temporary – they all come and go. There is nothing permanent there. Anything that comes and goes is only a distraction. When Bhagavan was asked by someone, “Bhagavan, if Shiva appeared to you on the bull, Rishabha, what boon would you ask?” Bhagavan replied, “If Shiva appeared to me like that, I would tell him, ‘Lord! Do not deceive me! You don’t have a form.’” Bhagavan repeatedly said that we should not ask God for anything for he knows what is best for us, and will give us what we need. We must leave all our burdens to him. After getting into the train, we don’t continue to carry our luggage; we put it down. Just like the train, we must trust that the Lord will carry our entire burden for us.

When we want to be in Tiruvannamalai physically, we buy tickets to get there. But mentally, we are already there the day we buy the tickets. So, the question of going or coming somewhere is with reference to the body, not with reference to the mind. For example, Sitarama Sastry went to many places. The very day he decided to visit all these places, he must have visited them mentally too. In other words, he must have already had a picture of the place in his mind. When we think of holy places, the mind becomes calm and peaceful. Sometimes, when we actually go to Tiruvannamalai or some other holy place, the mind remains very distracted. Instead of enjoying the stay in the holy place, we keep thinking about the people back home – we wonder if our family is doing well. Therefore, the most

extraordinary thing that Bhagavan says is that Tiruvannamalai is where you are. We don’t really need to go to Tiruvannamalai; we can experience it staying at home. Even during his lifetime, when people used to tell Bhagavan that they wanted to continue to stay with him, he would say that Tiruvannamalai is where they are.

Bhagavan says that once we realise the Self after all the struggle, we will laugh at ourselves for having struggled so hard in order to get something so easy. Of course, we can say this only after we realise the self, which is the elimination of the non-self. It appears to be easy, but we can’t get to it without going through the struggle. Bhagavan says, start with this quest, nothing less than this, and through his grace you will realise the Self. The most important thing is that once we start, and we do *sadhana* for some time, we will not worry about the result – that is the grace. We will learn to accept what is happening, without impatience. We will learn to accept that we cannot expect anything. We can only do our *sadhana* and leave everything to him because the *sadhana* is also the result of his grace. We will not be distracted by what happens along the way, but stick to the path, clearly knowing that it is he who is responsible for making us stay the course.

(Talk 99)

******

Food affects the mind. For the practice of any kind of yoga, vegetarianism is absolutely necessary, since it makes the mind more *sattvic* (pure and harmonious).

******

Ashtavakra Gita 39
The State of Self-Abidance

V Krithivasan

कायकृत्यासहः पूर्वं ततो वाग्विस्तरासहः ।
अथ चिन्तासहः तस्मात् एवमेवाहं आस्थितः ।।

kaayakritya-asahah purvam tato vaag-vistara-asahah
atha chintaasahah tasmat evamevaaham aasthitah

Ch 12-1

Word Meaning

kaayakritya-asahah: intolerant of physical action; *purvam*: in the beginning; *tato*: later; *vaag-vistara-asahah*: intolerant of excessive speech; *atha*: then; *chintaasahah*: intolerant of thinking; *tasmat*: therefore; *evamevaaham*: I am like this; *aasthitah*: firmly abide.

Verse Meaning

I became averse to physical activity at first; later, I became averse to excessive speech; finally,I became averse to thinking. Thus, do I abide.

In this chapter, Janaka describes the supreme state of Self-Realisation. He says that he started losing interest in the outside world, in the relative plane of existence. The aversion started with the gross or physical plane, and all physical activities were abandoned by him. In the next stage, he stopped talking, unless necessary; and finally thinking itself became an effort. There was absolute stillness of the mind and movements of the body too, were

arrested. There was simply no desire to engage with the external world.

When Bhagavan Ramana reached Tiruvannamalai, in the initial stages of his life there, he experienced all these that are mentioned by King Janaka. He simply gave himself upto the new found Awareness, totally unrelated to his body. The cold slabs of the temple were his bed, without so much as a cloth to spread on them. His arm was his pillow, his palm was his plate. About his condition, Bhagavan Ramana observed in later years, “In the early days of my coming here, when I closed my eyes, deeply absorbed in meditation, I hardly knew if it was day or night. I had no food and no sleep. Very little food is needed to sustain life, was my experience. It was a great effort to raise any thought. My vocal cords were not used for a long time, and I had to retrain myself to bring out words, later on.”

प्रीत्यभावेन शब्दादेः अदृश्यत्वेन चात्मनः ।

विक्षेपैकाग्रहृदय एवमेवाहमास्थितः ॥

preetyabhavena shabdade: adrishyatvena chatmanah
vikshepaikagrahridaya evamevahamaasthitah

Ch. 12-2

Word Meaning

preetyabhavena: for want of attachment; *shabdade*: for sound etc.; *adrishyatvena*: being no object of perception; *cha atmanah*: of Self; *vikshepaikagrahridaya*: freed from distractions and endowed with concentration; *evameva*: in this manner; *ahamaasthitah*: I abide.

Verse Meaning:

Having no attachment to sound and other objects of senses, the Self not being an object of perception, I am freed from distractions and abide as the Self.

Sound is mentioned as a representative of all objects of this universe. In the non-dual (*advaitic*) state, there can be no object of perception; Self alone is experienced there, the Pure Subject devoid of an object outside of itself.

In *Brihadaranyaka Upanishad*, there is this extraordinary passage: "When there is duality, then one sees another, smells another, tastes another, speaks to another, hears another, thinks of another, one knows another. But when all has become the very self of the knower of *Brahman*, then what should one see, and through what? The Self is not perceived, it is imperceptible."

It then goes on to raise the profound question:

येनेदं सर्वं विजानाति तं केन विजानीयात्? ।

विज्ञातारं अरे केन विजानीयात् ॥

yenedamsarvamvijanaati tam kenavijaaneeyaat?

vignaataaram are kenavijaaneeyaat?

"Through what should one know that, because of which all this is known? Through what, my dear, should one know the knower?" (Brihadaranyaka 4.5.15)

Muruganar says in *Guru VachakaKovai*, "You perceivers! You who endure endless suffering through perceiving the objects of sense without first perceiving the one in whose sight they appear! Happiness is simply the

*removal of the sense of duality***.** This occurs when attention is turned inward instead of outward." (Verse 186, translated by David Godman.)

Bhagavan says the same thing: "Misery is due to objects. If they are not there, there will be no contingent thoughts, and so misery is wiped off. Objects are only mental creations. They have no substantive being. Investigate this and ascertain its truth. The conclusion will be the objective universe is in subjective Consciousness. The Self is thus the only Reality. Since there is no duality, no thoughts will arise to disturb your peace. This is the Realisation of the Self. The Self is eternal, and so is its Realisation." (*Talks with Sri Ramana Maharshi*, *No: 485*)

******

In the early days after my coming here, I had my eyes closed, and I was so deeply absorbed in meditation that I hardly knew whether it was day or night. I had no food and no sleep. When there is movement in body, you need food. If you have food, you need sleep. If there is no movement, you do not need sleep. Very little food is enough to sustain life. That used to be my experience. Somebody or other used to offer me a tumblerful of some liquid diet whenever I opened my eyes. That was all I ever ate. But remember one thing: except when one is absorbed in a state where the mind is motionless, it is not possible to give up sleep or food, altogether. When the body and mind are engaged in the ordinary pursuits of life, the body reels if you give up food and sleep.

******

Sri Lakshmana Swamy

Madhusudhanan S

(*continued from July ‘25 issue*)

The next day, Sri Lakshmana Swamy, through an attendant named Venkataratnam, sent a brief note in Telugu, which said “In your presence and by the quest (‘Who am I?’), I have realised the Self.”

After reading the note, Bhagavan Sri Ramana Maharishi looked at him for a moment, and then his face lit up in a radiant smile. Both of them looked at each other for a few moments. Bhagavan Sri Ramana Maharishi broke the silence by asking him where he had come from.

Sri Lakshmana Swamy replied that he was from Gudur.

Bhagavan Sri Ramana Maharishi enquired “That’s in Nellore District, isn’t it?”

He replied, “Yes”.

These are the only words exchanged between Guru and Disciple. After these two brief replies, Sri Lakshmana Swamy didn’t speak again for another 13 years.

On April 14th, 1950, while Sri Lakshmana Swamy was cleaning his room in Palakottu, a picture of Bhagavan, which was kept normally on a stool in the corner of the room, fell to the ground. He put it back in its usual place, making sure it was in a position not to fall again. However, a few minutes later, it fell on the ground again for the second time. He felt immediately that Bhagavan Sri Ramana Maharishi was either dying or dead.

On the same day, Bhagavan Sri Ramana Maharishi attained *Mahasamadhi*. Sri Lakshmana Swamy was saddened by Bhagavan's death, but he was unable to cry or join in the sorrow of other devotees. He knew deep down that nothing had truly changed. He was aware that Bhagavan was the Self before and after he relinquished the body. With this profound awareness in his heart, he left the thousands of grieving devotees, and silently returned to his room in Palakottu.

Until October of that year, Sri Lakshmana Swamy continued to stay in Tiruvannamalai. His relatives had been pestering him to return to Gudur for a long time. He finally consented to return to Gudur, as he was unable to take care of his body.

Lakshmana Swamy was provided with a hut/cottage near Chillakur, which is roughly 1.5 miles from Gudur. He spent about 20 hours a day in the *padmasana* pose, immersed in the Self; the remaining four hours were spent lying down to relax his leg muscles. Every year, on Shivaratri, he performed a public *darshan* to appease the people. His birthday was eventually added to the list of *darshan* days, so it was increased to twice a year.

In 1954, he returned to Triuvannamalai for a brief period of two to three months. A modest *ashram* was built for him in Chillakur, where a devotee offered him a parcel of land that measured about nine (9) acres, and Sri Lakshmana Swamy accepted it. The years 1954–1972 were relatively uneventful. In 1972, he became more accessible

to the public. Saradamma, for whom Lakshmana Swamy had been waiting, finally showed up in 1974.

Since his last public *darshan* in December 2006, Sri Lakshmana Swamy had mostly granted *darshan* to close devotees and, occasionally, to Jignasa devotees. In Tiruvannnamalai, Sri Lakshmana Swamy peacefully departed from his body and attained *Mahanirvana* at 5.50 a.m. on the Holy day of Magha Pournami, February 27, 2021.

References:

'No Mind – I am the Self',https://www.davidgodman.org/lakshmana-swamy/

'The Power of The Presence – Volume II', Edited by David Godman, 1st Edition, 2001.

https://mathrusrisarada.org/Mahanirvanam.html)

*****

There are differing theories concerning how much a *sadhaka* should eat and how much he should sleep. Some say that it is healthy to go to bed at 10 p.m. and wake up to 2 a.m. That means that four hours of sleep is enough. Some say that a four-hour sleep is not enough, but that it should be six hours. It amounts to this, that sleep and food should not be taken in excess. If you want to cut off either of them completely, your mind will always be directed towards them. Therefore, the *sadhaka* should do everything in moderation.

*****

Nagalakshmi Ammal

A paragon of simplicity and surrender

Nagalakshmi,[1] fondly known as Nagu, was the third daughter of Pasalai Ramachandra Iyer, Sri Bhagavan’s maternal uncle, hailing from the village of Vetriyur in TamilNadu’s Karaikudi district. At thirteen, she was married to T.N.Venkataraman, Bhagavan’s nephew, who would later become the first President of Sri Ramanasramam. After the wedding, his foster parents, Pichu Iyer and Alamelu, brought the young couple to Ramanasramam to receive Bhagavan’s blessings.

The very sight of Bhagavan made her a staunch devotee.In 1938, when Nagu was twenty-three, her husband Venkataraman was called to the *ashram*. The entire family moved to Tiruvannamalai. Nagu’s life was filled with domestic responsibilities, raising seven children, all named by Bhagavan. Despite the whirlwind of household duties, she made time for spiritual practices and deeply imbibed Bhagavan’s teachings, encouraging her children to do the same. T.N. Venkataraman fondly recalled, “My wife Nagu balanced her duties with grace, managing our large household, while also dedicating herself to uninterrupted spiritual *sadhana* in line with Bhagavan’s teachings. She had Bhagavan’s Tamil poetic works and the devotional songs composed in his praise by Sri Muruganar, Sadhu Om, Satyamangalam Venkataramier, Ramanatha Brahmachari, and others, memorized by heart. Nagu’s voice would resonate as she sang them. She was

an exceptional hostess - her face would light up at the sight of a guest.”

Once, Nagu was impressed by the saree worn by a young woman devotee visiting the *ashram*. She remarked, “How beautiful your saree is!” In turn, the woman sent a parcel with two similar sarees as a gift for Nagu. Upon noticing the parcel, Bhagavan admonished her, saying, “When you see someone wearing a nice piece of jewellery, you should think you are wearing it. When you see someone wearing a nice saree, you should think you are wearing it.” Nagu took Bhagavan’s valuable lesson on detachment to heart, treating it as his first *upadesa* to her. The message stayed with her throughout her life, and her contentment became her true wealth.

Nagu often helped in the kitchen, where Bhagavan would visit regularly, engaging with the kitchen workers and offering simple, yet, profound teachings. On one such occasion, while Nagu was present, she heard Bhagavan say, “When someone comes begging, give them whatever is available, even if it’sjust an Indian gooseberry. Who knows who may come in such a guise?” The lesson that a beggar could be a great sage, and that one should never judge by appearances, made a lasting impression on Nagu. She embraced this teaching and lived by it throughout her life.

Nagu attributed her strength to the constant image of Bhagavan’s eyes, which she carried in her mind during the long days of managing a household with seven children and serving devotees. Her home became a welcoming

sanctuary for those visiting Bhagavan, and she took on the responsibility of feeding and accommodating them with grace and love. Over time, the affectionate name ‘Nagu’ evolved into ‘Mahalakshmi,’ symbolizing the abundance her selfless spirit brought to all.

In 1974, T.N. Venkataraman and Nagalakshmi celebrated their *Sashtiabda Purthi* (60th birthday) surrounded by their seven children, friends, relatives, and devotees. At the Sri Matrubhuteswara Shrine, they received the silent blessings of Mother, and at Sri Bhagavan’s Samadhi Shrine, they felt the powerful flow of grace.

Around late 1983, Nagu developed congestive heart failure, leaving her bedridden. She had difficulty breathing at rest, and endured great physical suffering. Despite this, her face radiated devotion to Bhagavan, and she remained at peace within. True to her indomitable spirit, from her deathbed, she made two final requests: “Promise me that under no circumstances will you take me away from Arunachala, no matter what. Secondly, I must die in full consciousness. Please do not allow doctors to administer morphine or any sedative.”

On March 3, 1984, the day of Bhagavan’s birth star,Punarvasu, with her family gathered around her, Nagu drew her last breath. Her face was serene, content as she shed her mortal body and merged into immortality with Sri Bhagavan.

Nagalakshmi’s life was a blend of domestic responsibilities and profound spiritual dedication. Her

adherence to Bhagavan's teachings, whether in contentment, charity, or conscious living, left a lasting legacy. Kunju Swami, a senior devotee, aptly remarked that the material prosperity of the *ashram* increased with Nagalakshmi's arrival, honouring her as Mahalakshmi, the goddess of prosperity.

Her life, guided by Bhagavan's grace and teachings, stands as an inspiring example of devotion, humility, and spiritual fulfilment. It is an inspiration for householders- the practice of *Atma Vichara* continues throughout one's life, even when one appears to be performing regular household work! (*Women Devotees of Bhagavan*, Sri Ramanasramam publication, 2024, pp 20-23)

******

Sleep is the first obstacle, as explained in the books, for all *sadhaks*. The second obstacle is said to be *vikshepa* or the sense objects of the world which divert one's attention. The third is said to be *kashaya* or thoughts in the mind about previous experiences with sense objects. The fourth, *ananda* (bliss), is also called an obstacle, because in that state, a feeling of separation from the source of *ananda*, enabling the enjoyer to say '1 am enjoying *ananda*,' is present. Even this has to be surmounted. The final stage of *samadhi* has to be reached in which one becomes *ananda* or one with reality. In this state, the duality of enjoyer and enjoyment ceases in the ocean of *sat-chit-ananda* or the Self.

******

Miracles

Katya Osbourne

Bhagavan's touch was always exquisitely light, but sure. He would hint, but never be obvious, whether he was performing a 'miracle' or letting a person know what was best for them to do. And yet, a hint from him should never be ignored. If he takes the trouble to make us aware, well then, we disregard it at our peril.

When I was about nine years old, I fought my mother on a daily basis, on the business of brushing my hair. She wanted to. I didn't.The whole business became a major battle, which reached a crisis point on a daily basis. Left to its own devices, my hair resembled a haystack.

One had to look at my feet to see which way I was facing! One day, my mother ran me down near the cowshed where Bhagavan was sitting and talking to Lakshmi the cow. She semi-jokingly complained to Bhagavan about my recalcitrant attitude, and so I ran away again. Later, in the dining hall Bhagavan looked at me and made a comic face as he put both hands up to show a huge mop of hair. It was funny and I laughed with everyone else. It seemed as though making a serious fuss about one's hair was not really worthwhile, there were more important things to deal with in life. I didn't comb my hair, however.

When I came home from school for the holidays that year, the issue of my hair had evaporated, but the picture of Bhagavan teasing me in the dining hall remained. I always knew that nothing Bhagavan did was without

significance, and it was brought home to me that in his gesture there was a message.

Bhagavan is watching over us, and he may make suggestions, however obliquely, even possibly as a comedy, but he is doing it for a purpose and perhaps as one gets older his subtle guidance becomes increasingly important. It probably does not hurt as much to learn one's lessons when they are relatively trivial, one is young and they are only as painful as dragging a comb through tangled hair, whereas making a drama over something essentially unimportant can be destructive…even self-destructive. Also, it is often only a disguise for the glorification of the ego.

There is a definite feeling that Bhagavan's infinite compassion spills over onto us all our lives, and he can admonish us out of pure love. Sometimes, the lessons are painful, but only he knows how much more excruciatingly agonising our lives could be, if we proceeded without the benefit of his help, or if we ignored it out of ignorance or hubris. (Excerpt from the article *Miracles* by Katya Osbourne, *The Mountain Path*, 2003)

******

We should not sleep too much or go without it altogether, but sleep only moderately. To prevent too much sleep, we must try and have no thoughts or *chalana* (movement of the mind); we must eat only *sattvic* food, and that too only in moderate measure, and not indulge in too much physical activity. The more we control thought, activity, and food, the more we shall be able to control sleep. But moderation ought to be the rule, as explained in the *Gita*, for the seeker on the path.

Control of Mind

Ramanananda Swarnagiri

Mind alone is the cause of man's bondage and freedom— *Amritabindu Upanishad*

D: I have not yet learnt to control my mind, so I intend to seek *ekantavasam* (life in solitude) in North India and want Sri Bhagavan's grace.

B: You have come all the way to Tiruvannamalai for *ekantavasam*, and that in the immediate presence and vicinity of Ramana Bhagavan, yet you do not appear to have obtained that mental quiet; you now want to go elsewhere and from there you will desire to go to some other place. At this rate, there will be no end to your travels. You do not realize that it is your mind that drives you in this manner. *Control that first and you will be happy wherever you are*. I do not know if you have read Swami Vivekananda's lectures. It is my impression that he has somewhere told the story of a man trying to bury his shadow and finding that over every sod of earth he put in the grave he had dug for it, it only appeared again, so that it could never be buried. Such is the case of a person who tries to bury his thoughts. *One must therefore attempt to get at the very bottom from which thought springs and root out thought, mind and desire*.

D: When I spent an hour or two on the hill yonder, I sometimes found even better peace than here, which suggests that a solitary place is after all more conducive to mind-control.

B: True, but if you had stayed there for an hour longer, you would have found that place too not giving you the calm of which you speak. Control the mind and even Hell will be Heaven to you. All other talk of solitude, living in a forest etc., is mere prattle.[1]

D: If solitude and abandonment of home were not required, where then was the necessity for Sri Bhagavan to come here in his seventeenth year?

B: If the same force that took this (meaning himself) here, should take you also out of your home by all means let it, but there is no use of your deserting your home by an effort of your own. *Your duty lies in practice, continuous practice of Self-enquiry*.

******

Life Subscription (15 years): Rs.1000/- Annual Subscription: Rs.100/- (Cash/M.O./ D.D./Cheque only), favouring **Sri Ramana Kendram, Hyderabad.** Add Rs.15/- for outstation cheques.

Donations in favour of Sri Ramana Kendram, Hyderabad are exempt (50%) from Income Tax under Section 80G.

Printed & Published by Sri P. Keshava Reddy, Flat No.F-5, Earthwoods, Adjacent Canondale Villas, Kokapet, Ranga Reddy Dist., Hyderabad-500075, Telangana State, on behalf of Sri Ramana Kendram. Printed at Reddy Printers, # H.No.1-9-809, Adikmet, Hyderabad-500044, Telangana State, Published at Sri Ramana Kendram, H.No. 2-2-1109/A, Tilaknagar X-Road, Bathukammakunta, Shivam Road, Hyderabad-500013, Telangana State. Editor: Dr. V. Ramadas Murthy.

Address of Sri Ramanasramam: Tiruvannamalai, Tamilnadu-606 603.
Ph.04175-237200, Office No.: 04175-236624
email: ashram@gururamana.org
Accomodation at Sri Ramanasramam, please register online at https://stay.gururamana.org
Phone: 04175-237400, website: www.sriramanamaharshi.org

Published on 1st of every month. Posted on 3rd of every month at Patrika Channel, Nampally.

RNI - R.No. AP BIL/2000/03031

Printed Matter : Registered Newspaper, Registration No. HSE/742/2024-2026

SRI RAMANA JYOTHI (Bi-lingual monthly in Telugu & English, August 2025)

The one Infinite Unbroken Whole (plenum) becomes aware of itself as 'I'. This is its original name. All other names, e.g., OM, are later growths. Liberation is only to remain aware of the Self.

The *mahavakya* "I am Brahman" is its authority. Though the 'I' is always experienced, yet one's attention has to be drawn to it. Only then does knowledge dawn. Thus the need for the instruction of the Upanishads and of wise sages.

(*Talks with Sri Ramana Maharshi*-Talk 92)

- Bhagavan Sri Ramana Maharshi

To

If undelivered, please return to : Tel : 2742 4092 / 9493884092

SRI RAMANA KENDRAM

2-2-1109/A, Batakammakunta, Sivam Road, Hyderabad - 500 013.

email : ramanakendram.hyd@gmail.com

website : www.sriramanakendram.org